

**UCHWAŁA NR LXI/745/23
RADY MIEJSKIEJ ORZESZE**

z dnia 23 listopada 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2024**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023r. poz.40 z późn.zm.), art.1 ust.1 oraz art.4¹ ust.1-2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023r. poz. 2151 z późn.zm.) i art.10 ust.1-2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023r. poz.1939 z późn.zm.) na wniosek Burmistrza Miasta Orzesze, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rada Miejska Orzesze uchwala, co następuje

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Orzeszu na rok 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zabezpieczyć w budżecie gminy środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Preliminarz finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa corocznie uchwała budżetowa gminy.

§ 4. Przeznaczyć niewykorzystane w 2023 roku środki budżetowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Orzesze.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr inż. Jan Mach

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2023 DLA MIASTA ORZESZE

Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz.U. z 2023r. poz. 2151 z późn. zm.) nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program jest tworzony w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

W szczególności zadania te obejmują:

- I.** Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- II.** Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- III.** Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- IV.** Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
- V.** Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- VI.** Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
- VII.** Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
- VIII.** Zasady, tryb działania i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, który uwzględnia cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Rozmiar problemu uzależnienia od alkoholu na terenie Miasta Orzesze

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uznaje uzależnienie

od alkoholu za jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Alkoholizm to stale postępujące, przewlekłe schorzenie. uzależnienie od alkoholu powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań.

Problem nadużywania alkoholu i uzależnienia dotyka także mieszkańców naszej gminy.

W 2022r. w Izbie Wyrzeźwień przebywało 91 mieszkańców Orzesza, w tym 11 kobiet i 80 mężczyzn. W 2021r. w Izbie Wyrzeźwień przebywało 85 mieszkańców Orzesza, w tym 3 kobiety i 82 mężczyzn. W 2020r. w Izbie Wyrzeźwień przebywało 85 mieszkańców Orzesza, w tym 6 kobiet i 79 mężczyzn, zaś w 2019r. 137 osób.

Do Sądu Rejonowego w Mikołowie wpłynęły w 2022 roku 13 spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec mieszkańców Orzesza, w tym 3 sprawy z nadzorem kuratora. W 2021 roku skierowanych było 22 wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec mieszkańców Orzesza, 10 spraw było prowadzone w związku z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców Orzesza, w tym 3 sprawy z nadzorem kuratora. W 2020 roku wpłynęło 12 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec mieszkańców Orzesza, 19 spraw było prowadzone w związku z nadużywaniem alkoholu bez nadzoru kuratora a 6 spraw z nadzorem kuratora (w 2019r. - 34 sprawy).

Komisariat Policji w Orzeszu prowadzi sprawy związane z nadużywaniem alkoholu.

W 2022r. zatrzymano 48 nietrzeźwych kierujących. Podjęto 385 interwencji w związku z nadużywaniem alkoholu, w tym 11 w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż alkoholu. Prowadzonych było 16 postępowań z Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii, przewieziono 94 osób do Izby Wyrzeźwień oraz policyjnych pomieszczeń. Ujawniono 2 osoby nieletnie pod wpływem alkoholu. W 2021r. zatrzymano 34 nietrzeźwych kierujących. Podjęto 298 interwencji w związku z nadużywaniem alkoholu, w tym 13 w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż alkoholu. Prowadzonych było 8 postępowań z Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii, przewieziono 85 osób do Izby Wyrzeźwień oraz policyjnych pomieszczeń. Ujawniono 1 osobę nieletnią pod wpływem alkoholu. W 2020r. zatrzymano 39 nietrzeźwych kierujących. Podjęto 312 interwencji w związku z nadużywaniem alkoholu, w tym 10 w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż alkoholu. Prowadzonych było 6 postępowań z Ustawy o Narkomanii, przewieziono 83 osoby do Izby Wyrzeźwień oraz policyjnych pomieszczeń. Ujawniono 5 osób nieletnich pod wpływem alkoholu. W 2019r. odnotowano 62 zdarzenia z udziałem osób kierujących pojazdami mechanicznymi, znajdującymi się po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości. Nie odnotowano zdarzeń związanych z umieszczeniem nieletnich w Izbie Dziecka. W roku 2019 funkcjonariusze Komisariatu Policji w Orzeszu wykonali 165 doprowadzeń do Izby Wyrzeźwień w Rudzie Śląskiej.

Tabela: Interwencje Komisariatu Policji w Orzeszu

	2019	2020	2021	2022
Ilość zatrzymań nietrzeźwych bądź kierujących pod wpływem alkoholu	62	39	34	48
Ilość założonych Niebieskich Kart	25	19	30	21

Alkohol a koszty pomocy społecznej:

W 2022 roku z pomocy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzeszu korzystało 192 rodziny. W 35 rodzinach występował problem uzależnienia od alkoholu, rodziny te zostały objęte pomocą. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom, w których występuje problem alkoholowy wyniosła w 2022 roku 193 408zł.

Alkohol a przemoc domowa:

Ze zjawiskiem uzależnienia często związany jest także problem przemocy domowej. Rodziny dotknięte tym problemem objęte są między innymi działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Orzeszu i prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. W roku 2022 założono w Orzeszu 32 Niebieskie Karty, z czego 21 założył Komisariat Policji, 9 MOPS, 2 Oświata. W roku 2021 założono w Orzeszu 47 Niebieskich Kart, z czego 30 założył Komisariat Policji, 5 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 5 MOPS, 4 Oświata, 2 Ochrona zdrowia, 1 GKRPA. W roku 2020 założono w Orzeszu 21 Niebieskich Kart, z tego 19 założył

Komisariat Policji w Orzeszu, 1 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 1 GKRPA. Dla porównania w 2019 założono w Orzeszu 33 Niebieskie Karty, z tego 25 założył Komisariat Policji w Orzeszu, 6 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (5 MOPS Orzesze, 1 GOPS Ornontowice), 2 przedstawiciele oświaty. także w Sądzie Rejonowym w Mikołowie nieustannie toczą się postępowania wobec osób stosujących przemoc wobec członków swojej rodziny - w 2021r. złożono 11 spraw dotyczących znęcania się wobec członków rodziny przez mieszkańców Orzesza.

Również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pomaga osobom borykającym się z problemem alkoholowym oraz z problemem przemocy domowej. W 2022r. udzielono 486 porad. 2021r. udzielono 308 porad. W 2020r. udzielono 264 porad mieszkańcom. W 2019r. udzielono 378 porad mieszkańcom Orzesza.

Działalność Punktu Konsultacyjnego w Orzeszu:

W celu pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom w naszym mieście działa Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać pomoc od:

- Konsultanta ds. Uzależnień,
- Psychologa.

Tabela: Działalność Punktu Konsultacyjnego w Orzeszu

	2019		2020		2021		2022	
	Ilość porad	Ilość osób	Ilość porad	Ilość osób	Ilość porad	Ilość osób	Ilość porad	Ilość osób
Konsultant ds. Uzależnień	122	41	78	32	147	33	90	31
Psycholog	41	18	-	-	63	20	129	45
Razem:	163	59	78	32	210	53	219	76

W 2022r. z konsultacji w Punkcie skorzystało 76 mieszkańców Orzesza, udzielono 219 porad. W 2021r. z konsultacji w Punkcie skorzystało 53 mieszkańców Orzesza, udzielono 210 porad. W 2020r. z konsultacji w Punkcie skorzystało 32 mieszkańców Orzesza, udzielono 78 porad. W 2019r. z konsultacji w Punkcie skorzystało 59 mieszkańców Orzesza, udzielono 163 porady. Poza osobami uzależnionymi z pomocy Punktu korzystali także członkowie rodzin, w których występują problemy alkoholowe.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzeszu:

W sposób szczególny pomocą osobom uzależnionym zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obowiązek powołania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nakłada na samorządy cytowana ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. W 2022r. do komisji wpłynęło 28 wniosków o leczenie odwykowe, 18 spraw przekazano do Sądu. W 2021r. do komisji wpłynęło 26 wniosków o leczenie odwykowe, 24 sprawy przekazano do Sądu (w 2020r. do komisji wpłynęło 15 wniosków o leczenie o odwykowe, 13 spraw przekazano do Sądu, w 2019r. do GKRPA wpłynęły 33 wnioski o leczenie odwykowe, 37 spraw przekazano do Sądu Rejonowego w Mikołowie).

W celu dokładnego zdiagnozowania osoby, wobec której wpłynął wniosek, Gminna Komisja kieruje także osobę, jeśli sama nie chce podjąć działania, na badania przez biegłych sądowych. Biegli wydają opinię psychologiczno-psychiatryczną, w której stwierdza się czy dana osoba jest uzależniona od alkoholu, a jeśli tak, to jaki ośrodek leczenia odwykowego byłby dla niej najbardziej odpowiedni. W roku 2022 biegli sądowi przebadali 4 osoby, w 2021 biegli sądowi przebadali 6 osób, w 2020 biegli sądowi przebadali 7 osób, w 2019 7 osób (wynika to z faktu, iż zgłoszenie na badanie jest dobrowolne).

Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest motywowanie osoby zgłoszonej do podjęcia dobrowolnej terapii w zakładzie leczenia odwykowego. W 2022r. w leczeniu stacjonarnym w Gorzycach uczestniczyło 6 osób, w tym 6 na Oddziale Detoksykacyjnym. W 2021r. w leczeniu stacjonarnym w Gorzycach uczestniczyło 15 osób, w tym 7 na Oddziale Detoksykacyjnym oraz 8 osoby na Oddziale Terapeutycznym. W 2020r. w leczeniu

stacjonarnym w Gorzycach uczestniczyło 6 osób, w tym 4 na Oddziale Detoksykacyjnym oraz 2 osoby na Oddziale Terapeutycznym (w 2019r. 25 mieszkańców Orzesza).

Mieszkańcy Orzesza uczestniczą także w różnego rodzaju grupach wsparcia, prowadzonych przez stowarzyszenia zajmujące się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, w tym w Stowarzyszeniu Rodzin Abstynenckich "Wyzwolenie" w 2022r. skorzystało z pomocy 87 osób. Z pomocy Stowarzyszenia "Powrót" skorzystało 6 mieszkańców Miasta Orzesze, ze Stowarzyszenia "Zmiana" z pomocy skorzystało 81 mieszkańców Orzesza (osoby współuzależnione, doznające lub stosujące przemoc domową) oraz 57 osób uzależnionych od alkoholu.

Adresaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Orzesza, w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież;
- 2) rodzice, opiekunowie, nauczyciele, wychowawcy;
- 3) konsumenci oraz sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 4) osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione;
- 5) osoby eksperymentujące/ zażywające substancje psychoaktywne (w tym tzw. dopalacze) oraz osoby uzależnione;
- 6) rodziny osób z problemem uzależnienia od narkotyków;
- 7) rodziny osób z problemem alkoholowym;
- 8) kobiety w ciąży;
- 9) pracownicy podmiotów działających w Mieście Orzesze, zajmujący się zawodowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- 10) inne osoby dorosłe, w tym kierowcy.

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i sposoby ich realizacji:

Zadania GPPiRPA będą uwzględniać trzy rodzaje profilaktyki:

profilaktyka uniwersalna - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na całą populację, to jest działania profilaktyczne adresowane do ogółu populacji, całych grup. Jej celem jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój psychospołeczny;

profilaktyka selektywna - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych;

profilaktyka wskazująca - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia.

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

1. Utworzenie warunków na działalność Punktu Konsultacyjnego poprzez doposażenie dwóch pomieszczeń, utrzymywanie i finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin, oferującego pomoc w zakresie:

- 1) konsultanta ds. uzależnień;

- 2) porad psychologa;
- 3) rozmów motywacyjno-interwencyjnych, komisji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4) badań biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Działalność Punktu ma na celu zwiększenie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i narkomanii.

Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzeszu, Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego.

2. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych:

- 1) Prowadzenie przez Podkomisję Gminnej Komisji RPA rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami względem, których wpłynął wniosek o skierowanie na leczenie odwykowe, zachęcających do podjęcia leczenia dobrowolnego;
- 2) Kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego (zapewnienie miejsca do przeprowadzenia badań przez biegłych sądowych);
- 3) Kierowanie do Sądu Rejonowego wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Dokonywanie niezbędnych opłat sądowych związanych z prowadzonym postępowaniem o zobowiązanie do leczenia odwykowego;
- 4) . Udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnieniom i ich rodzinom, terapii i rehabilitacji w ramach spotkań "pierwszego kontaktu" oraz konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnieniom.

Odpowiedzialny za realizację: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Orzesze.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie; poprzez:

1. Zlecenie na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej realizacji zadania na prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Orzeszu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mieszczącej się w Orzeszu - na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Działalność Placówki ma na celu między innymi poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.

2. Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin, która - poza zadaniami wyżej wymienionymi ma także na celu:

- 1) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem uzależnień;
- 2) Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się;
- 3) Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.

3. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Orzeszu, udział członków GKRPA w posiedzeniach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie dzięki czemu następuje zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.

4. Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

5. Współpraca ze Stowarzyszeniami działającymi w sferze przeciwdziałania patologiom społecznym oraz Klubami AA.

6. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w szczególności poprzez kierowanie osób stosujących przemoc na programy korekcyjno-edukacyjne.

7. Utworzenie warunków na działalność Punktu Konsultacyjnego poprzez doposażenie dwóch pomieszczeń, utrzymywanie i finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin, oferującego pomoc w zakresie:

- 1) konsultanta ds. uzależnień;
- 2) porad psychologa;
- 3) rozmów motywacyjno-interwencyjnych, komisji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) . badań biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Odpowiedzialny za realizację: Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Orzesze, MOPS Orzesze, Stowarzyszenia prowadzące placówkę Wsparcia Dziennego (na podstawie zawartej umowy).

Zadanie III:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

1. W ramach alternatywnego sposobu spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież - sfinansowania pozalekcyjnych godzin zajęć sportowo-profilaktycznych w szkołach i boiskach sportowych na terenie miasta oraz zajęć, wakacji i działań kulturalnych prowadzonych w Miejskim Ośrodku Kultury w Orzeszu.

2. Prowadzenie działań zmierzających do podnoszenia jakości oddziaływań profilaktycznych adresowanych głównie do dzieci i młodzieży poprzez wymianę nawierzchni ze sztucznej trawy na kompleksie boisk sportowych "Moje boisko- Orlik 2012".

3. Zwiększenie dostępności do zajęć sportowych, zajęć informacyjno - edukacyjnych poprzez finansowanie, utrzymywanie infrastruktury sportowo - rekreacyjnej na kompleksie boisk sportowych "Moje boisko - Orlik 2012" oraz na stadionie miejskim w Orzeszu, ul. Bukowina 6 wraz z zapleczem sanitarno - szatniowym służącym zapewnieniu dostępu do oferty profilaktycznej sprzyjającej ograniczaniu czynników ryzyka mających wpływ na powstawanie i występowanie problemów alkoholowych dzieci i młodzieży.

4. Zwiększenie dostępności do aktywnego spędzania czasu wolnego młodzieży poprzez budowę placu młodzieżowego w Orzeszu, ul. Bukowina 6 służących zapewnieniu dostępu do oferty profilaktycznej sprzyjającej ograniczeniu czynników ryzyka mających wpływ na powstawanie i występowanie problemów alkoholowych i uzależnień behawioralnych wśród młodzieży.

5. Finansowanie lub współorganizowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych dla członków GKRPA oraz innych osób czynnie wspierających działalność profilaktyczną na terenie Miasta Orzesze, w tym:

- 1) Szkolenie dla sprzedawców alkoholu;

2) Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych, w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów;

3) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - poprzez między innymi organizowanie i finansowanie szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie;

6. Realizowanie programów i kampanii profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych:

1) Programy, prelekcje, pogadanki, warsztaty i przedstawienia profilaktyczne dla uczniów - tzw. profilaktyka poprzez sztukę;

2) Prelekcje, warsztaty oraz programy dla nauczycieli oraz rodziców (tzw. wywiadówki profilaktyczne);

3) Prowadzenie długofalowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;

4) Prelekcje i warsztaty dotyczące innych zachowań problemowych;

5) Udział gminy w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych m.in. "Zachowaj Trzeźwy Umysł" lub innych;

6) Organizacja konkursów w szkołach o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom (zakup materiałów, nagrody);

7) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych;

8) Dofinansowanie kosztów transportu dla dzieci i młodzieży oraz osób zajmujących się działalnością profilaktyczną w mieście (w tym między innymi członkowie GKRPA, nauczyciele, pedagodzy) w związku z udziałem w programach i kampaniach profilaktycznych.

Na podstawie obserwacji oraz diagnozy środowiska szkolnego a także "Społecznej diagnozy uczniów 2023" należy uwzględnić następujące elementy przy wyborze programów profilaktycznych:

Problemy:

- trudności w relacjach i emocjach, stres - niskie umiejętności psychospołeczne uczniów, w tym niewłaściwy dobór towarzystwa, nieumiejętność radzenia sobie ze stresem, niskie poczucie własnej wartości, niedbałość o odporność psychiczną,
- niewystarczająca wiedza uczniów nt. zagadnień związanych z uzależnieniami oraz niewystarczające umiejętności radzenia sobie z presją i przekonaniami normatywnymi w tym obszarze,
- zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z komputera i Internetu, cyberprzemoc,
- zagrożenia związane z agresją i przemocą, głównie słowną.

Potrzeby:

- zwiększenie kompetencji i umiejętności psychospołecznych,
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,
- zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania.

Cele:

- zwiększenie kompetencji i umiejętności psychospołecznych,
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,
- zwiększenie wiedzy z zakresu odpowiedzialności i konsekwencji podejmowanych działań,
- zagospodarowanie spędzania czasu wolnego.

Rezultaty:

- rezultatem będzie osiągnięcie wyznaczonych celów.

Zadania:

- realizacja programów profilaktycznych dla uczniów, rodziców, nauczycieli,
- realizacja warsztatów i zajęć kształtujących umiejętności i kompetencje psychospołeczne,
- organizacja zajęć celem zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- współpraca z różnymi instytucjami,
- organizacja imprez, konkursów, kampanii, akcji profilaktycznych,
- pogłębianie wiedzy nt. środków psychoaktywnych i możliwości uzyskania pomocy poprzez np. gazetki, informacje, ulotki,
- indywidualne konsultacje z rodzicami, uczniami, nauczycielami,
- promowanie działań prozdrowotnych.

Odbiorcy programów profilaktyki:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele.

Mierzalne wskaźniki skuteczności zamierzonych przedsięwzięć:

- analiza porównawcza wyników diagnozy szkolnej w kolejnych latach szkolnych,
- liczba podjętych kontaktów ze specjalistami,
- liczba przeprowadzonych rozmów, interwencji (środki psychoaktywne, przemoc, internet, komputer),
- procentowy udział uczniów w realizowanych programach, warsztatach profilaktycznych,
- liczba spotkań dla rodziców i procentowy udział rodziców w spotkaniach dot. zagrożeń,
- liczba konsultacji dla rodziców w obszarach zdiagnozowanych jako PROBLEMY,
- liczba wniosków skierowanych do sądu (demoralizacja).

7. Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie ilości nietrzeźwych kierowców, poprzez m.in. współpracę z Policją oraz innymi ośrodkami szkolenia kierowców.

8. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-szkoleniowych, książek, ulotek, programów profilaktycznych mających na celu informowanie społeczności lokalnej o możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach związanych z nadużywaniem alkoholu, przeciwdziałaniem narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocą w rodzinie.

9. Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych z okazji Dnia Dziecka, Dnia Wagarowicza, Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii, Orzeskiego Biegu Ulicznego itp.

10. Organizacja zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w ramach programów mających wyraźne odniesienie profilaktyczne, w szczególności eksponujące i propagujące trzeźwy i zdrowy styl życia, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii w tym uzależnieniom behawioralnym a także przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - przez placówki oświatowe w terenie Orzesza.

11. Upowszechnienie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

12. Inne działania w ramach GKRPA:

1) Współpraca z prasą lokalną;

- 2) Tworzenie punktów i tablic informacyjnych o ofercie pomocy na terenie Gminy;
- 3) Zakup materiałów biurowych niezbędnych do pracy GKRPA;
- 4) Prowadzenie badań związanych zwłaszcza z diagnozą zachowań problemowych/ używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież oraz ewaluację programów profilaktycznych.

Odpowiedzialny za realizację: placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Wydział Inwestycji i Remontów Urzędu Miejskiego.

Zadanie IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć z zakresu profilaktyki, terapii uzależnień, psychoedukacji i organizacji zajęć alternatywnych dla młodzieży, organizowanych przez Stowarzyszenia, Kluby Abstynenckie oraz inne podmioty wymienione w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie a działające w sferze przeciwdziałania patologiom społecznym w ramach następujących działań:

- 1) Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, prowadzenie zajęć sportowych oraz działań promujących zdrowie i edukację z zakresu zdrowego stylu życia;
- 2) Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom;
- 3) Organizacja zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w ramach programów, mających wyraźne odniesienie profilaktyczne, w szczególności eksponujące i propagujące trzeźwy i zdrowy styl życia, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, w tym uzależnieniom behawioralnym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;

2. Współpraca z Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Powiatu Mikołowskiego i samorządami lokalnymi.

3. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

4. Nawiązanie współpracy z Policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- a) przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży;
- b) dokonywanie stałych i seryjnych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: lokale gastronomiczne, kafejki, szkoły, place zabaw, dyskoteki itp.

Odpowiedzialny za realizację: Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego, organizacje pozarządowe i samorządy lokalne.

Zadanie V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Podjęcie czynności kontrolnych dotyczących sprzedaży alkoholu zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowego Programu Zdrowia w zakresie zmniejszenia dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu oraz zapewnienia skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

2. Prowadzenie ciągłej kampanii na rzecz przestrzegania przepisów dotyczących zasad sprzedaży i podawania alkoholu w placówkach handlowych i gastronomicznych.

3. Opiniowanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w sprawie usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych - zgodnie z art.18 ust.3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zasady wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontroli przestrzegania zasad obrotu tymi napojami - regulują obowiązujące odrębne Uchwały Rady Miejskiej.

Uchwała Nr XLVIII/639/18 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 2 sierpnia 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Orzesze.

Uchwała Nr XLVIII/640/18 Rady Miejskiej Orzesze z dnia 2 sierpnia 2018r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Orzesze, miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Odpowiedzialny za realizację: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego.

Zadanie VI

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

1. Zwiększenie - w miarę możliwości - oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu poprzez stworzenie w mieście punktu usług społeczno-zawodowych, mającego na celu integrację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Zadanie VII

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzeszu w zakresie udzielania wsparcia osobom dotkniętym problemem narkomanii.

2. Prowadzenie - w miarę możliwości- działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od narkotyków mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.

3. Wspomaganie funkcjonowania grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.

4. Wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.

Zadanie VIII

Zasady, tryb działania i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim Orzesze wykonuje zadania w oparciu o Regulamin przyjęty Zarządzeniem Burmistrza Miasta Orzesze.

2. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

180zł. brutto za udział w posiedzeniu Komisji, w podkomisjach ds. rozmów motywacyjno-interwencyjnych oraz podkomisjach ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

3. Wypłata wynagrodzeń za prace, o których mowa w pkt. 2 nastąpi po potrąceniu należnego podatku, na podstawie sporządzonych zestawień, zgodnie z listą obecności, podpisaną przez Przewodniczącego Komisji lub jego Zastępcę.

Odpowiedzialny za realizację: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Referat ds. Współpracy ze Stowarzyszeniami, Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego.